

THEMA: DUURZAAMHEID

Verduurzaming van Heerenveen, onderdeel Energietransitie

NIEUW SAMENSPEL MET INWONERS,
BEDRIJVEN & ORGANISATIES

PROJECT 'LEEF'
VOOR ENERGIETRANSITIE

ENERGIELOKET HEERENVEEN

Één centraal Energie-informatiepunt waar de inwoners terecht kunnen met vragen over energie en duurzaamheid.

Gemeente
Heerenveen
één voor één,
groener!

'DE NIEUWE ROUTE':

1. Eerst neemt gemeenteraad besluit en stelt kaders
2. Daarna loslaten en deelnemers voorstellen laten doen

INITIATIEVEN:

- Aengwirden Aardgasvrij
- Baanbrekers Oudeschoot
- Nieuweschoot zet stap CO₂-neutraliteit
- Rijwoningen organiseren maakt goedkoper – De Greiden
- Praktische aanpak bedrijven-terrein Heerenveen-Zuid

VIJF TON SUBSIDIE
VOOR BESTE INITIATIEVEN

5 gekozen initiatieven kregen per initiatief een ton subsidie van gemeente en provincie.

"De eerste ervaring is dat na het beschikbaar stellen van budget de initiatieven blijven samenwerken"

THEMA: LEEFOMGEVING

Vitale ontwikkeling van het centrum, wijken en de dorpen

"We willen de leefbaarheid versterken in de centra en dat is goed gelukt dankzij meedenken van inwoners. Gezelliger en aantrekkelijker. Als je het samen doet komt je verder!"

G1000: CENTRUMPLAN HEERENVEEN

INWONERS KWAMEN MET PLANNEN EN IDEEËN

- 47 burgersbesluiten overhandigd aan de raad
- 'College, werk dit uit en zet dit in de tijd met ondernemers en andere partijen in het centrum'
- Alle besluiten kregen een plek in visueel plan
- Daarna daadwerkelijke uitvoering, stap voor stap met steeds een onderdeel

Maatregel	Maatregelomschrijving	Budget 2021-2025	Budget 2021-2025	Implementatie
1	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
2	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
3	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
4	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
5	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
6	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
7	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
8	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
9	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
10	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
11	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
12	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
13	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
14	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
15	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
16	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
17	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
18	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
19	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
20	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
21	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
22	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
23	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
24	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
25	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
26	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
27	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
28	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
29	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
30	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
31	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
32	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
33	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
34	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
35	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
36	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
37	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
38	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
39	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
40	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
41	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
42	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
43	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
44	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
45	Maatregelen voor de leefbaarheid van de dorpen	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
46	Maatregelen voor de leefbaarheid van het centrum	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...
47	Maatregelen voor de leefbaarheid van de wijken	€ 1.000.000	€ 1.000.000	...

PAS DAARNA VERDER OPGEPAKT DOOR DE RAAD: Vervolg in samenspel

MONITORGROEP G1000

- Benoemd door 'burgerraad' (inwoners)
- Kijken mee bij raad en bewaken of het afwijkt van oorspronkelijk plan. Eens of niet eens? Belangrijke rol!

HERINRICHTING CENTRUM AKKRUM

Loopt goed: plan/ontwerp is afgerond en overgedragen aan gemeente. Aantal aandachtspunten worden opnieuw bekeken. Gesprek is nog gaande.

OPKNAPPEN CENTRUM JUBBEGA

Over de centrumvisie Jubbega is door gemeenteraad in september 2021 unaniem positief besluit genomen en zijn kredieten beschikbaar gesteld.

MEER AUTOLUW ALDEBOARN

Leerpunt: communicatie binnen dorp gaat niet goed. Daardoor loopt planning mis. Samenwerking moet je als gemeente blijven helpen en faciliteren, incl communicatie.

"Als je het samen met inwoners doet, ligt er iets wat wordt gedragen door inwoners: 'Wij herkennen ons in wat er nu ligt.'"

THEMA: SAMENWERKEN MET INWONERS

Versterken van de lokale democratie

INWONERS BETREKKEN!

- Opkomstpercentage laatste gemeenteverkiezingen erg laag, inwoners hadden geen idee wat gemeente doet.
- Missie: betrokkenheid van inwoners versterken en zelf plannen laten maken!

DEMOCRATIEFESTIVAL

Inwoners mee naar Democratie-festival 2019 in Nijmegen. Samen met veel inwoners in een bus en hele dag samen opgetrokken. Netwerk opbouwen en ervaringen delen. Leuk en leerzaam!

JONGEREN

Zoals samen brief schrijven aan Rutte over hoe jongeren aan kijken tegen corona. Ook activiteiten als pubquiz met veel jongeren.

Volgende stap: jongeren betrekken bij meer zaken. Er komt een 'aan-jager jongerenparticipatie'. Relatie en netwerk opbouwen met jongeren. Geen standaard jongerenraad, maar uitvinden hoe het ook kan, bijv. via schoolopdrachten, met jongeren zelf.

SAMENLEVING BETREKKEN BIJ BEZUINIGINGEN

Inwoners inspraak geven op keuze waarop te bezuinigen. Dat leverde veel reacties op.

OMGEVINGSVISIE

Veel samen opgetrokken met inwoners: zij dachten mee over wat belangrijk is voor Heerenveen.

"Lokale democratie is óók gemeenteraad!"

Geleerde lessen

ENERGIETRANSITIE

- Enerverende start: werkvorm uitvinden en op zoek naar nieuwe rol raad;
- Aan begin rolverwarring bij raadsleden, college en ambtelijk;
- Gevolg: handelingsverlegenheid;
- Leren inhoud geven aan eigenaarschap;
- Meer samenwerking tussen fracties;
- Het besef: 'het is ons probleem, wij moeten het oplossen';
- Inzicht: raad heeft college nodig om als opdrachtnemer te zeggen: 'ja, dit is mogelijk en kunnen we uitvoeren';
- Belangrijk: raadsvoorzitter stond voor de raad en moedigde proces aan als aanjager;
- Nieuwe volgde proces vroeg meer tijd aan het begin.

G1000

- Niet alle inwoners vertegenwoordigd;
- Vooral deelnemers met veel tijd;
- Deelnemers zorgden nauwelijks voor draagvlak van andere inwoners;
- Zonder kaders is alles mogelijk, daardoor geen echte discussie. Gemiste kans om inwoners politiek bewuster te maken en te leren argumenteren en afwegen;
- Tijd en inzet van raad en ambtenaren gaf veel vertrouwen aan inwoners;
- Aanpak vraagt om onafhankelijke organisatie als trekker met strakke organisatie en regie. Daardoor is resultaat behaald, dat anders niet gelukt was.

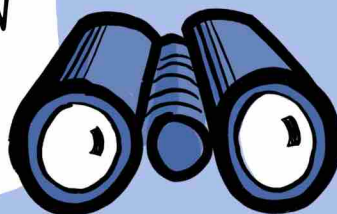

ROL & POSITIE RAAD

Hoe wil de raad sturen en wat is daarvoor nodig?

MONITOREN & ERVAN LEREN

Quick scan van Democratie in Actie.

HEIDAGEN RAAD

"Hoe kunnen we geleerde ervaringen als raad gebruiken om beter te werken?"

SYMPOSIUM NIEUWE DEMOCRATIE

Op 8 oktober 2021 organiseerde gemeente Heerenveen dit symposium i.s.m. NHL Stenden Hogeschool en Democratie in Actie.

COMMUNICATIE & ONDERSTEUNING BIJ UITVOERING

STRATEGISCHE AGENDA

Resultaat van leer- en experimenteertraject van raad om vanuit samenhang meer richting te geven aan voorkant.

PUBQUIZ MET RAAD

Online pubquiz, om het ook beetje leuk houden met elkaar in digitale vergader-tijd...

GOEDE BESLUITVORMING

- Raadsakkoord hielp enorm: aanzet voor andere manier van denken;
- Raad als orgaan gepositioneerd tov college (voorbeeld: onderzoek P&C proces);
- Door samen op te trekken als raad, functioneer je als orgaan en daardoor sta je sterk;
- In 'Memo goede besluitvorming' staan de inzichten over goede besluitvorming;
- Hierdoor is het raadsakkoord echt gaan leven, ook dankzij de begeleidingscommissie.

BEGELEIDINGSKOMMISSIE

Samenstelling:

- Raadsvoorzitter (burgemeester)
- 2 waarnemend raadsvoorzitters

In elke vergadering komt punt raadsakkoord naar voren. Problemen worden besproken met begeleidingscommissie. Zij zorgen ervoor dat het niet vast loopt.

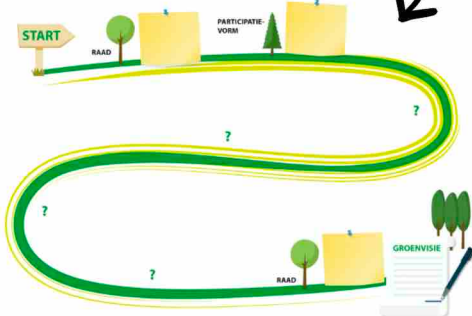

Inzichten: ga vaker met elkaar in gesprek, voer dialoog over kaders. Stel vragen aan andere raadsleden, nodig uit om in gesprek te gaan. Die onderlinge samenwerking is nodig om tot resultaat voor de samenleving te komen.

HET PARTICIPATIEPROCES

"Aan voorkant afspraken maken zodat je aan het eind een goed resultaat krijgt!"

KWALITEIT VAN BESLUITVORMING

"KIJK EERST NAAR HET PROBLEEM"

Probleem	Ernstig Structureel
Oplossing	Effectief Uitvoerbaar
Consequenties	Bijkomende voor- en nadelen

Heidag
29 januari 2022

TERUGBLIK

Raadsakkoord Heerenveen

ROLLEN

Raad veel in gesprek geweest over rollen.

Bij concrete problemen was raad goed in staat om gesprek te voeren en positie te kiezen.

Hoe concreter de vraag, hoe makkelijker de besluitvorming.

Hoe ingewikkelder het proces, hoe meer er van onderling gesprek gevraagd wordt.

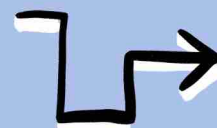

INHOUD VERSUS PROCES

Over het soort akkoord is verschil van inzicht. Wel is iedereen het eens over:

Het gaat om zowel selectie van onderwerpen als proces-afspraken over hoe met deze onderwerpen omgaan.

Dit moet in grote lijnen.

BEGELEIDING

Begeleiding kan door raad, als ook door een begeleidingscommissie. Dit zegt:

1

Eerst keuze maken over aard, dan pas over inhoud/vorm.

2

Begeleiding kiezen afhankelijk van aard.

3

Hoe meer raad en minder college, hoe belangrijker begeleiding van hele raad is.

Verantwoordelijkheid van alle partijen (grootste in bijzonder) om na te denken over:

- Hoe willen we begeleiding doen?
- In welke volgorde doorlopen we proces?

Heidag
29 januari 2022

AANBEVELINGEN

voor de raad 2022 -2026

Zorg voor helderheid over bij wie het initiatief ligt bij uitwerking van een thema in het raads-akkoord

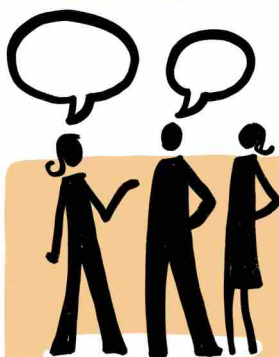
Bewustzijn van het akkoord in relatie tot het houden van vrije discussie/debat

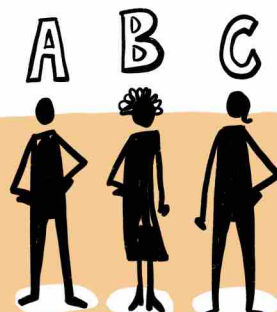
Zorg voor een goed proces tot het akkoord (poppetjes en programma)

Zorg dat bijeenkomst waar je inwoners betreft leidt tot heldere opbrengsten voor besluitvorming

Zorg voor informele ontmoeting: hierin wordt voorzien door dialoogsessie met inwoners en ambtenaren

Zorg voor heldere rollen

